

**Nota informativă
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară**

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară (în continuare – proiectul de lege) este elaborat în scopul îmbunătățirii cadrului legal aferent domeniului valutar, luând în considerare angajamentele Republicii Moldova în contextul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în particular al Acordului privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și UE (ZLSAC), evoluțiile pe piața financiară, monetară și valutară, consecințele crizei financiare globale, modificarea cadrului legal în domeniile conexe (pieței de capital, serviciilor de plată și monedei electronice).

Proiectul de lege este în concordanță cu pct.267 din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului 808 din 07.10.2014, care include obligativitatea elaborării unui proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, care va prevedea liberalizarea unor operațiuni valutare de capital.

În continuare sînt punctate cele mai importante aspecte reflectate în proiectul de lege.

Domenii de schimbare

Proiectul de lege prevede liberalizarea unor operațiuni valutare care în prezent sînt supuse autorizării din partea Băncii Naționale a Moldovei (BNM), lărgirea categoriilor de credite /împrumuturi externe asupra cărora va fi aplicat regimul de notificare la BNM, introducerea unor prevederi în legătură cu apariția pe piața financiară a prestatorilor de servicii de plată nebankari, optimizarea utilizării numerarului la efectuarea operațiunilor valutare, efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice prin intermediul aparatelor de schimb valutar, amendarea listei măsurilor de salvagardare, concretizarea condițiilor de licențiere și de activitate a unităților de schimb valutar, stabilirea termenului de valabilitate nelimitat pentru licența casei de schimb valutar și cea a hotelului, concretizări referitoare la controlul valutar asupra activității unităților de schimb valutar și aplicarea sancțiunilor față de acestea.

Liberalizarea operațiunilor valutare

În contextul politicii valutare promovate de BNM, care constă în liberalizarea treptată a operațiunilor valutare supuse autorizării de BNM, precum și ținînd cont de angajamentele Republicii Moldova în contextul instituirii ZLSAC, proiectul de lege prevede unele liberalizări ale operațiunilor valutare menționate, printre care liberalizarea operațiunilor valutare supuse autorizării de BNM (cu unele excepții) în sumă de pînă la 10 000 euro (sau echivalentul lor).

Concomitent, ținînd cont de statutul organizațiilor internaționale, proiectul de lege stabilește dreptul rezidenților de a efectua fără autorizare din partea BNM operațiuni cu instrumentele financiare emise de organizațiile menționate (indiferent de sumă).

Totodată, proiectul de lege prevede liberalizarea totală a operațiunilor cu instrumente financiare străine efectuate de către băncile licențiate și entitățile a căror activitate este reglementată și supravegheată de Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), cum ar fi societățile de asigurări, societățile de investiții, organizațiile de microfinanțare ș.a. Liberalizarea este posibilă datorită faptului că activitatea acestor entități se află sub supravegherea și controlul, inclusiv din punctul de vedere al normelor prudențiale, organelor de stat abilitate cu atribuții de reglementare, supraveghere și control (BNM și CNPF), precum și datorită îmbunătățirii permanente a cadrului legal existent, inclusiv în contextul armonizării la standardele Uniunii Europene.

De asemenea, este prevăzută liberalizarea acordării de către băncile licențiate a creditelor financiare în favoarea nerezidenților. Actualmente, sumele creditelor acordate de către băncile licențiate în favoarea nerezidenților sînt ne semnificative. Astfel, la data de 31.12.2014 stocul

creditelor acordate de către băncile licențiate în favoarea nerezidenților a constituit mai puțin de 1 % din totalul creditelor acordate.

Se estimează că liberalizarea operațiunilor ce țin de acordarea de către băncile licențiate a creditelor financiare în favoarea nerezidenților nu va lua amploare, având în vedere următoarele:

1) În Republica Moldova rata dobânzii la credite este mai mare decât cea aplicată peste hotare, fapt care orientează băncile spre plasarea mijloacelor bănești (inclusiv prin acordarea creditelor) pe piața internă;

2) Acordarea creditelor peste hotare limitează posibilitățile băncilor autohtone de a urmări bunurile gajate de către nerezident prin care se asigură rambursarea creditelor respective, fapt care nu stimulează băncile în efectuarea unor astfel de operațiuni.

Totodată, băncile licențiate dispun de politici și proceduri interne de management al riscului de credit care permit de a identifica, monitoriza și evalua riscul de credit în funcție de profilul de risc al băncii în scopul menținerii permanente a unui mediu al riscului de credit adecvat și controlat.

Proiectul de lege stabilește dreptul băncilor (rezidente și nerezidente) de a introduce în/scoate din Republica Moldova, fără autorizarea BNM, numerar în monedă națională în sumă ce nu depășește 100000 lei moldovenești, precum și dreptul băncilor nerezidente de a introduce în/scoate din Republica Moldova, fără autorizarea BNM, numerar în valută străină (în prezent operațiunile nominalizate necesită autorizarea BNM).

Notificare

Proiectul de lege prevede aplicarea regimului de notificare la BNM a împrumuturilor/creditelor primite de către rezidenți de la nerezidenți în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe, și anume a împrumuturilor /creditelor pe termen lung primite (pentru o perioadă mai mare de 5 ani) în scopul stabilirii sau menținerii legăturilor economice durabile. Informația este necesară în vederea compilării datoriei externe a Republicii Moldova și prognozării plăților aferente deservirii datoriei externe private a țării, precum și întocmirii bilanței de plăți a Republicii Moldova.

De asemenea, proiectul de lege stabilește neaplicarea regimului de notificare asupra împrumuturilor/creditelor și garanțiilor primite de la nerezidenți a căror sumă nu depășește 50000 de euro (sau echivalentul lor), fapt care va permite de a diminua cheltuielile materiale și cele de personal implicate în notificarea și luarea la evidență a operațiunilor în cauză, atât ale BNM, cât și ale rezidenților. Actualmente, potrivit datelor deținute de BNM (conform situației din 31.12.2014), cota parte a împrumuturilor/creditelor externe în sumă de pînă la 50000 dolari SUA (sau echivalentul lor), notificate la BNM, constituie circa 25% din numărul creditelor /împrumuturilor notificate, iar valoarea acestora - circa 0,3% din suma împrumuturilor /creditelor notificate la BNM. Luînd în considerare ponderea nesemnificativă a valorii împrumuturilor/creditelor în sumă de pînă la 50000 dolari SUA în volumul total al împrumuturilor /creditelor notificate, neaplicarea regimului de notificare asupra angajamentelor externe menționate nu va influența asupra plenitudinii informației necesare pentru întocmirea bilanței de plăți a Republicii Moldova, precum și pentru analiza pieței valutare interne a Republicii Moldova.

Prestatorii de servicii de plată

Adoptarea Legii nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică a impus necesitatea ajustării cardului legal în domeniul valutar, deoarece după intrarea în vigoare a acestei legi, pe lîngă băncile licențiate, pe piața financiară au apărut noi prestatori de servicii de plată, de exemplu, societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică, operatorii poștali. Deși Legea nr.114 din 18.05.2012 conține prevederi aferente prestării serviciilor de plată în valută străină de către prestatorii serviciilor de plată, prin proiectul de lege se introduc prevederi mai detaliate în acest sens. Astfel, asupra prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți se vor răsfrînge (în limita activităților permise acestor prestatori) o mare parte a prevederilor referitoare la drepturile și obligațiile băncilor licențiate aferente efectuării operațiunilor valutare, și anume dreptul de a primi /efectua pe teritoriul Republicii Moldova plăți /transferuri în valută străină, inclusiv în numerar în

vederea desfășurării activității permise de Legea nr.114 din 18.05.2012, de a deschide clienților conturi de plăți în valută străină, exercitarea atribuțiilor în calitate de agenți ai controlului valutar ș.a. Regulile de efectuare de către rezidenți și nerezidenți a plăților /transferurilor în cadrul operațiunilor valutare prin intermediul prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți și prin intermediul băncilor licențiate vor fi practic similare.

Utilizarea numerarului

Prin proiectul de lege au fost amendate prevederile referitoare la utilizarea numerarului în cadrul operațiunilor valutare. Astfel, a fost stipulat dreptul prestatorilor de servicii de plată nebancari rezidenți de a utiliza numerar în valută străină în cadrul activităților pe piața financiară conform Legii nr.114 din 18.05.2012, a fost exclusă prevederea privind dreptul persoanelor juridice rezidente de a primi de la persoane fizice nerezidente numerar în valută străină sub formă de împrumuturi /credite. Această modificare este impusă de practica încheierii de către unele persoane juridice rezidente a contractelor de împrumut /credit cu persoane fizice nerezidente anume în vederea posibilității utilizării numerarului în valută străină, fapt ce diminuează eforturile BNM și cele ale Guvernului îndreptate spre restrângerea ariei de utilizare a numerarului și promovarea plăților fără numerar. În același sens, în anumite cazuri în care legea permite primirea de către persoanele juridice rezidente de la nerezidenți a numerarului în valută străină, prin proiectul de lege, suma unei operațiuni de primire a numerarului în valută străină se limitează pînă la 5000 de euro (sau echivalentul lor). Analiza operațiunilor de înregistrare la conturile bancare ale persoanelor juridice rezidente a numerarului în valută străină a demonstrat că în anii 2012-2014 suma medie a unei operațiuni de acest fel a constituit cca 4900 dolari SUA.

Potrivit proiectului de lege, în Republica Moldova operațiunile de retragere a numerarului în valută străină prin intermediul cardurilor emise persoanelor juridice de prestatori de servicii de plată rezidenți vor fi posibile numai prin intermediul ghișeelor prestatorilor menționați.

Măsuri de salvagardare

Apariția pe piața serviciilor financiare a prestatorilor noi de servicii de plată, precum și consecințele crizei economice globale a condiționat necesitatea amendării Legii privind reglementarea valutară cu prevederi suplimentare aferente măsurilor de salvagardare. În particular, proiectul de lege prevede, în calitate de măsură de salvagardare, interzicerea sau limitarea, în situația unei crizei financiare sistemice, a operațiunilor de retragere a valutei străine (în numerar sau fără numerar) din conturile în valută străină deschise la băncile licențiate, precum și din conturile de plăți în valută străină deschise la prestatorii de servicii de plată nebancari rezidenți și permite doar operațiuni de retragere a monedei naționale. Această măsură a fost recomandată de misiunea de asistență tehnică a Fondului Monetar Internațional (anul 2011).

De asemenea, proiectul de lege prevede dreptul BNM de a aplica, în calitate de măsuri de salvagardare, anumite limitări aferente procurării de către persoanele juridice de valută străină contra monedă națională (cum ar fi stabilirea unui termen maxim de păstrare a valutei străine procurate contra monedă națională).

Unități de schimb valutar

Proiectul de lege conține un șir de amendamente aferente desfășurării activității unităților de schimb valutar (USV) care au drept scop simplificarea unor reguli aferente activității de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice.

În vederea evitării confuziei în legătură cu faptul că atât legislația bancară, cât și legislația valutară utilizează una și aceeași noțiune (punct de schimb valutar) cu sens diferit, prin proiectul de Lege noțiunea de „*punct de schimb valutar*” în contextul legislației valutare se substituie cu noțiunea de „*birou de schimb valutar*”, sensul acesteia fiind păstrat.

Luînd în considerare faptul că băncile (comparativ cu casele de schimb valutar) efectuează un spectru mult mai larg de operațiuni, fapt care le impune un sistem mai complex de gestionare a

lichidităților deținute și a riscurilor la care se expun, proiectul de lege anulează obligativitatea băncilor licențiate de a asigura la începutul și în timpul programului de lucru suma echivalentă de 100 000 de lei pentru fiecare punct de schimb valutar.

Pentru casele de schimb valutar a fost anulată cerința de asigurare la începutul și în timpul programului de lucru a sumei minime echivalente de 400 000 lei pentru efectuarea operațiunilor cu persoane fizice, fiind păstrată cerința de menținere a mijloacelor bănești circulante, formate din aporturile bănești în capitalul social, în sumă de 500 000 lei, inclusiv pentru fiecare filială.

În vederea sporirii nivelului de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, proiectul de lege prevede dreptul USV de a modifica pe parcursul programului de lucru cursurile valutare aplicate. De asemenea, proiectul de lege instituie dreptul BNM de a stabili frecvența de modificare de către unitățile de schimb valutar a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al acestora. Concomitent, în contextul protecției drepturilor consumatorilor, proiectul de lege stabilește cerința informării de către USV a persoanelor fizice despre aplicarea cursurilor valutare noi (prin afișarea informației respective) pînă la efectuarea operațiunii de schimb valutar. În vederea neadmiterii modificării nejustificate a cursurilor valutare, se stabilește obligativitatea USV de a elabora, dispune și implementa proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru a cursurilor valutare (principiile /motivele de modificare a cursului valutar etc.). Totodată, proiectul de lege specifică dreptul BNM de a stabili cerințe menite să asigure transparența condițiilor de efectuare a operațiunilor de schimb valutar. De asemenea, în vederea excluderii eventualelor fraude la stabilirea și aplicarea cursurilor de schimb valutar la anumite valute străine (cele mai frecvent tranzacționate), proiectul de lege stabilește obligația unităților de schimb valutar de a stabili cursurile de cumpărare și vânzare ale dolarului SUA, euro, lirei sterline, leului românesc și hriunei ucrainene cu două zecimale, iar a rublei ruse – cu trei semne zecimale.

În vederea fortificării protecției drepturilor consumatorilor, proiectul de Lege prevede în mod expres dreptul clientului unității de schimb valutar de a cere revocarea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii, precum și după finalizarea acesteia - în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii de schimb valutar. În ultimul caz urmează a fi respectate concomitent anumite condiții (în perioada indicată cursul de cumpărare/vânzare a valutei străine cumpărate/vîndute nu a fost modificat; solicitarea de revocare se face în decursul programului de lucru al unității de schimb valutar).

Luînd în considerare experiența altor țări, proiectul de lege prevede dreptul USV de a efectua operațiuni de schimb valutar și/sau prin intermediul aparatelor de schimb valutar, stabilind prevederi suplimentare referitoare la licențierea unităților de schimb valutar care intenționează să utilizeze aparate de schimb valutar, precum și reguli privind funcționarea acestora. Utilizarea aparatelor de schimb valutar nu va duce la obligativitatea majorării capitalului social al casei de schimb valutar.

Licențierea caselor de schimb valutar și a hotelurilor

Luînd în considerare experiența BNM referitoare la licențierea caselor de schimb valutar și a hotelurilor care dețin puncte de schimb valutar, precum și experiența similară în domeniile conexe (sectorul bancar), proiectul de lege modifică termenul de valabilitate a licenței de la 5 ani la un termen nelimitat, inclusiv în vederea concordării cu termenul nelimitat de valabilitate a licențelor eliberate altor entități din sectorul financiar (bănci, companii de asigurări, asociații de economii și împrumut, societăți de plată, societăți de investiții etc.). Pentru casele de schimb valutar taxa pentru licență se majorează pînă la 12000 lei, ceea ce corespunde mărimii taxelor pentru licențe, stabilite pentru alte entități din sectorul financiar (de ex., pentru societățile de plată - 12000 lei, societățile de investiții – 10000 lei, companiile de asigurări – 13000 lei). În cazul reperfectării licenței, taxa pentru eliberarea copiei autorizate de pe aceasta pentru filiala care deja activează nu se percepe. Taxa pentru licența care se eliberează hotelurilor se majorează pînă la 6000 lei, luînd în considerare faptul că hotelurile efectuează doar operațiuni de cumpărare a valutei străine.

Au fost operate amendamente menite să consolideze măsurile aplicate de BNM față de asociații și managerii caselor de schimb valutar și cei ai hotelurilor în contextul legislației internaționale și naționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (de ex., au fost concretizate cerințele față de aceste persoane).

Ținând cont de cerințele și condițiile noi stabilite, precum și de legislația Republicii Moldova au fost operate amendamente la lista documentelor care urmează a fi prezentate la BNM în vederea licențierii caselor de schimb valutar și a hotelurilor care dețin puncte de schimb valutar.

De asemenea, au fost introduse modificări care vor optimiza procesul de licențiere ținând cont de experiența acumulată și au fost concretizate temeiurile de refuz pentru eliberarea licenței.

Control valutar

Proiectul de lege prevede un șir de modificări /precizări aferente controlului valutar, de exemplu, au fost concretizate organele controlului valutar și agenții controlului valutar, inclusiv prestatorii de plată nebankari rezidenți și emitenții de monedă electronică.

În contextul modificării Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, prin proiectul de lege au fost amendate prevederile aferente efectuării de către BNM a controalelor la unitățile de schimb valutar. În particular, au fost concretizate cazurile în care BNM are dreptul de a efectua controale inopinate pe teren, dreptul BNM de a utiliza mijloace audio, video, foto în cadrul controalelor pe teren ș.a.

De asemenea, proiectul de lege prevede un șir de amendamente referitoare la aplicarea sancțiunilor față de casele de schimb valutar și de hotelurile care dețin puncte de schimb valutar. În special, au fost revizuite temeiurile de suspendare a activității caselor de schimb valutar și a punctelor de schimb valutar ale hotelurilor și de retragere a licenței, au fost stabilite restricții ce țin de dreptul casei de schimb valutar de a deschide filialele noi, de a instala aparate noi de schimb valutar în cazul suspendării activității acesteia.

În vederea sporirii nivelului de eficiența a sancțiunii sub formă de retragere a licenței aplicate de BNM, proiectul de lege prevede:

- majorarea de la 2 luni până la 12 luni a perioadei în decursul căreia casa de schimb valutar nu va avea dreptul de a depune o nouă cerere de eliberare a licenței;
- pierderea pentru o perioadă de 12 luni a dreptului acționarilor /asociaților/administratorilor casei de schimb valutar de a înființa o casa nouă de schimb valutar, de a achiziționa participațiuni noi la capitalul social al oricărei case de schimb valutar, de a administra activitatea altei case noi de schimb valutar /filialei acesteia.

În vederea elaborării proiectului de lege a fost examinată practica altor state, cum ar fi România, Cehia, Bulgaria, Slovenia, Serbia, Kazahstan, Federația Rusă în domeniul valutar, în particular, în partea ce se referă la utilizarea aparatelor de schimb valutar.

Impactul social și economic al proiectului de lege constă în eficientizarea funcționării pieței valutare a Republicii Moldova, în eliminarea obstacolelor administrative (autorizarea BNM) la efectuarea de către rezidenți a operațiunilor valutare în sumă de până la 10000 euro (sau echivalentul acestora), crearea condițiilor necesare pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor în cadrul operațiunilor valutare de către prestatorii de servicii de plată nebankari, oferirea posibilității persoanelor fizice de a efectua operațiuni de schimb valutar și prin intermediul aparatelor de schimb valutar, îmbunătățirea cadrului legal aferent licențierii, funcționării și controlului asupra activității unităților de schimb valutar. Analiza impactului de reglementare este expusă în anexa la prezenta notă.

**Guvernatorul
Băncii Naționale a Moldovei**

Dorin DRĂGUȚANU

ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008
privind reglementarea valutară

Analiza impactului de reglementare la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară a fost elaborată în temeiul art.20 litera e) din Legea nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative.

Prezenta analiză a impactului de reglementare a proiectului de lege reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării modificărilor și completărilor la legea nominalizată, impactul proiectului asupra activității de întreprinzător, asupra asigurării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor, consumatorilor și ale statului.

I. DEFINIREA PROBLEMEI

Componenta juridică

Luând în considerare angajamentele Republicii Moldova în contextul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în particular a Acordului privind instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și UE (ZLSAC), evoluțiile pe piața financiară, monetară și valutară, consecințele crizei financiare globale, modificarea cadrului legal în domeniile conexe (pieței de capital, serviciilor de plată și monedei electronice) a apărut necesitatea îmbunătățirii cadrului legal aferent domeniului valutar.

Proiectul de lege este în concordanță cu pct.267 din Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului 808 din 07.10.2014, care, în particular stabilește obligativitatea elaborării unui proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară, care va prevedea liberalizarea unor operațiuni valutare de capital.

Art.5 alin.(1) lit.a) și l) din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei stipulează că Banca Națională a Moldovei are atribuția de stabilire a politicii monetare și valutare de stat, precum și atribuția de reglementare valutară pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, art.2 alin.(1) din Legea privind reglementarea valutară stipulează că legislația valutară a Republicii Moldova include legea în cauză, Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, alte acte legislative în partea ce reglementează raporturile aferente reglementării valutare, actele normative elaborate în vederea executării actelor legislative menționate, inclusiv actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Stabilirea scopului proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară

Prin proiectul de lege se propune:

- liberalizarea unor operațiuni valutare care în prezent sînt supuse autorizării din partea Băncii Naționale a Moldovei (BNM), în special pentru băncile licențiate și entitățile reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Pieței Financiare, precum și a operațiunilor valutare în sumă de pînă la echivalentul a 10000 euro;
- instituirea plafonului de 50000 de euro (sau echivalentul lor) pentru neaplicarea regimului de notificare asupra împrumuturilor /creditelor și garanțiilor primite de la nerezidenți;
- lărgirea categoriilor de credite /împrumuturi externe, asupra cărora se va aplica regimul de notificare la BNM;

- introducerea unor prevederi în legătură cu apariția pe piața financiară a prestatorilor de servicii de plată nebancari;
- optimizarea utilizării numerarului la efectuarea operațiunilor valutare;
- amendarea listei măsurilor de salvagardare;
- permiterea unităților de schimb valutar (USV) de a efectua operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice și prin intermediul aparatelor de schimb valutar;
- stabilirea termenului de valabilitate nelimitat pentru licența casei de schimb valutar și cea a hotelului;
- concretizarea condițiilor de licențiere și de activitate a unităților de schimb valutar, precum și de efectuare a controlului valutar asupra USV și de aplicare a sancțiunilor față de acestea;
- fortificarea protecției drepturilor consumatorilor – clienți ai unităților de schimb valutar.

Motivul apariției problemei:

- asumarea de către Republica Moldova a obligațiunii de liberalizare treptată a operațiunilor valutare de capital în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere;
- necesitatea optimizării procesului de obținere a informației statistice utilizate pentru întocmirea bilanțului de plăți;
- necesitatea detalierii cadrului legal în domeniul valutar în contextul Legii nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, care permite de a presta servicii de plată și prestatorilor de servicii de plată nebancari;
- utilizarea frecventă a numerarului la efectuarea operațiunilor valutare;
- necesitatea introducerii unor noi măsuri de salvagardare ca urmare a consecințelor crizei economice globale;
- existența unor impedimente la gestionarea lichidităților deținute de către USV (obligativitatea băncilor licențiate și a caselor de schimb valutar de a asigura la începutul și în timpul programului de lucru o sumă fixă pentru fiecare punct de schimb valutar);
- necesitatea sporirii nivelului de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, inclusiv prin permiterea USV de a modifica cursurile de cumpărare și vânzare pe parcursul zilei;
- excluderea eventualelor fraude la stabilirea și aplicarea cursurilor de schimb valutar în numerar la anumite valute străine de către USV;
- reglementarea dreptului USV de a presta servicii de schimb valutar și prin intermediul aparatelor de schimb valutar în contextul dezvoltării tehnologiilor bancare;
- necesitatea protecției drepturilor consumatorilor la efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar cu USV, inclusiv prin acordarea dreptului de a revoca operațiunea de schimb valutar;
- necesitatea optimizării procesului de licențiere a caselor de schimb valutar și a hotelurilor care dețin puncte de schimb valutar, inclusiv prin eliminarea termenului de valabilitate a licenței;
- necesitatea consolidării măsurilor aplicate caselor de schimb valutar și hotelurilor de către BNM în contextul legislației internaționale și naționale în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului;
- necesitatea eficientizării sancțiunilor aplicate caselor de schimb valutar și hotelurilor care dețin puncte de schimb valutar, în vederea ridicării nivelului de conformare cu reglementările existente.

Estimarea posibilelor consecințe în cazul în care nici o acțiune nu este întreprinsă

Subiecți ai proiectului legii sunt băncile licențiate, prestatorii de servicii de plată nebancari, unitățile de schimb valutar, rezidenții care efectuează operațiuni valutare, inclusiv cele supuse autorizării /notificării, și statul (în contextul aplicării măsurilor de salvagardare).

Scopul proiectului de lege este eficientizarea funcționării pieței valutare a Republicii Moldova, eliminarea autorizațiilor la efectuarea de către rezidenți a unor operațiuni valutare, crearea condițiilor necesare pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor în cadrul operațiunilor valutare de către prestatorii de servicii de plată, oferirea posibilității efectuării operațiunilor de schimb valutar și prin intermediul aparatelor de schimb valutar, îmbunătățirea cadrului legal aferent licențierii, funcționării și controlului asupra activității unităților de schimb valutar.

Astfel, în cazul în care nu va fi adoptat proiectul de lege, consecințele vor fi atât de ordin economic (de exemplu: stagnarea concurenței între persoanele care prestează operațiuni de schimb valutar în numerar, posibilități mai mici de diversificare a portofoliilor de investiții de către băncile licențiate și entitățile, a căror activitate este reglementată și supravegheată de Comisia Națională a Pieței Financiare, măsuri de salvagardare insuficiente pentru gestionarea eficientă a crizei), cât și de ordin legal (de exemplu, posibile pretenții din partea prestatorilor de servicii de plată nebankari în legătură cu lipsa cadrului legal mai detaliat pentru efectuarea operațiunilor valutare).

II. IMPACTURILE POTENȚIALE

Costurile (impacturile negative majore).

Aprobarea proiectului de lege nu implică costuri majore (cum ar fi alocarea de mijloace financiare, implementarea tehnologiilor noi etc.), cu excepția unor costuri legate de asigurarea de către persoanele juridice rezidente a notificării la BNM a împrumuturilor /creditelor primite de la nerezidenți în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe, precum și eventuale costuri în vederea ajustării activității USV, inclusiv în contextul modificării cursului valutar pe parcursul zilei.

Beneficiile (impacturile pozitive majore)

Pentru mediul de afaceri:

- diversificarea portofoliilor instrumentelor financiare și efectuarea operativă a operațiunilor cu instrumente financiare străine de către băncile licențiate și entitățile, a căror activitate este reglementată și supravegheată de Comisia Națională a Pieței Financiare;
- diversificarea portofoliilor de credite ale băncilor licențiate prin acordarea creditelor financiare nerezidenților fără autorizarea din partea BNM;
- diminuarea cheltuielilor materiale și cele de personal atât pentru rezidenți, cât și pentru BNM în contextul proceselor de autorizare și notificare a operațiunilor valutare;
- diminuarea costurilor administrative aferente prelungirii licenței de către casele de schimb valutar și hoteluri, în legătură cu excluderea termenului de valabilitate a licenței;
- răsfrângerea asupra prestatorilor de servicii de plată nebankari rezidenți (în limita activităților permise acestor prestatori) a unei mari părți a prevederilor referitoare la drepturile și obligațiile băncilor licențiate aferente efectuării operațiunilor valutare;
- diversificarea modalităților de prestare a serviciilor de schimb valutar prin aparatele de schimb valutar, fapt care poate avea drept consecință diminuarea costurilor administrative ale USV (de exemplu, micșorarea plăților de arendă a spațiului);
- gestionarea mai eficientă a lichidităților deținute de către USV, ca urmare a excluderii obligativității băncilor licențiate și a caselor de schimb valutar de a asigura la începutul și în timpul programului de lucru a unei sume fixe pentru fiecare punct de schimb valutar;
- posibilitatea pentru USV de a modifica cursurile de cumpărare și vânzare pe parcursul zilei.

Pentru BNM:

- stabilirea cadrului legal în corespundere cu angajamentele în contextul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană,
- posibilitatea obținerii de informații statistice privind datoria externă privată a țării și prognozării plăților aferente deservirii datoriei externe private a țării, precum și întocmirii bilanțului de plăți a Republicii Moldova;
- dispunerea de sancțiuni mai eficiente care vor fi aplicate în cazul încălcărilor prevederilor legale de către casele de schimb valutar și hoteluri;
- promovarea plăților fără numerar în cadrul operațiunilor valutare.

Pentru consumatori:

- fortificarea protecției drepturilor consumatorilor, deoarece clientul USV va avea dreptul de a cere revocarea operațiunii de schimb valutar în anumite condiții;
- sporirea nivelului de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice datorită dreptului USV de a modifica pe parcursul programului de lucru cursurile valutare aplicate.

III. EVALUAREA ABORDĂRILOR ALTERNATIVE

Alternativele se prezintă în următorul tabel:

Opțiunea 1. A nu face nimic.

Opțiunea 2. Adoptarea proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară.

Alternativa	Posibile avantaje	Posibile dezavantaje
Opțiunea 1 A nu face nimic	Nu au fost identificate.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neconformarea la obligațiunea de liberalizare treptată a operațiunilor valutare de capital. 2. Existența cadrului legal insuficient în domeniul valutar pentru efectuarea operațiunilor valutare de către prestatorii de servicii de plată nebankari rezidenți. 3. Continuarea utilizării frecvente a numerarului la efectuarea operațiunilor valutare. 4. Crearea impedimentelor în utilizarea aparatelor de schimb valutar în contextul lipsei cadrului legal. 5. Insuficiența unui cadru legal aferent protecției drepturilor clienților unităților de schimb valutar.
Opțiunea 2 Adoptarea proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008	<ol style="list-style-type: none"> 1. Creșterea concurenței pe segmentul pieței de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, inclusiv prin posibilitatea modificării cursului valutar pe parcursul zilei. 2. Eliminarea autorizațiilor BNM la efectuarea de către rezidenți a operațiunilor valutare în sumă de până la 10000 euro (sau echivalentul 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Necesită ajustarea activității USV inclusiv în contextul modificării cursului valutar pe parcursul zilei. 2. Asigurarea de către persoanele juridice rezidente a notificării la BNM a împrumuturilor /creditelor primite de la nerezidenți în cadrul operațiunilor aferente investițiilor directe.

privind reglementarea valutară	<p>acestora).</p> <p>3. Liberalizarea operațiunilor cu instrumente financiare străine pentru băncile licențiate și entitățile a căror activitate este reglementată și supravegheată de CNPF, precum și a operațiunilor cu instrumentele financiare emise de organizațiile internaționale – pentru toate categoriile de rezidenți.</p> <p>4. Eliminarea autorizării de către BNM a acordării creditelor de către băncile licențiate în favoarea nerezidenților.</p> <p>5. Îmbunătățirea evidenței datoriei externe private a țării în scopul prognozării plăților aferente deservirii datoriei externe private a țării, precum și pentru întocmirea bilanței de plăți a RM.</p> <p>6. Crearea cadrului legal suficient pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor în cadrul operațiunilor valutare de către prestatorii de servicii de plată nebankari.</p> <p>7. Posibilitatea efectuării operațiunilor de schimb valutar și prin intermediul aparatelor de schimb valutar.</p> <p>8. Oferirea posibilității persoanelor fizice de a revoca operațiunea de schimb valutar în numerar cu USV.</p> <p>9. Îmbunătățirea cadrului legal aferent licențierii (inclusiv prin excluderea termenului de valabilitate a licenței), funcționării și controlului asupra activității USV.</p>	
--------------------------------	--	--

IV. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.

Autorii analizei optează pentru Opțiunea a 2-a și recomandă susținerea proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară. Adoptarea prezentului proiect de lege este necesară, deoarece va contribui la atingerea scopurilor care au condiționat elaborarea acestuia.

V. ANALIZA EXPERIENȚEI INTERNAȚIONALE

În vederea elaborării proiectului de lege a fost examinată practica altor state, cum ar fi România, Cehia, Bulgaria, Slovenia, Serbia, Kazahstan, Federația Rusă în domeniul valutar, în particular, în partea ce se referă la utilizarea aparatelor de schimb valutar.